

VIII З'ЇЗД УКРАЇНСЬКОГО МІНЕРАЛОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА

Четвертого–п'ятого жовтня 2011 р. у Києві відбувся черговий, VIII з'їзд Українського мінералогічного товариства (УМТ). З'їзд проходив в Інституті геохімії, мінералогії та рудоутворення імені М. П. Семененка Національної Академії наук України (ІГМР НАНУ). Його наукова тематика – “Мінералогія України у XXI столітті: здобутки, проблеми, перспективи”. До початку роботи з'їзду УМТ опубліковано його матеріали у “Записках Українського мінералогічного товариства” (2011. Т. 8).

Учасники VIII з'їзду Українського мінералогічного товариства.

Перше пленарне засідання почалося з відкриття з'їзду вступним словом президента УМТ В. Квасниці. З привітанням до учасників з'їзду звернулися директор ІГМР НАНУ член-кореспондент НАН України О. Пономаренко, завідувач відділу Державної служби геології та надр України М. Гейченко та заступник голови Спілки геологів України Л. Гафич. Звіт про діяльність УМТ протягом 2006–2011 рр. виголосив В. Квасниця, який зазначив про досить активну діяльність товариства у звітний період. Систематично проводили різні наукові форуми з актуальних питань мінералогії. Члени товариства створили й видали сучасні підручники та навчальні посібники з мінералогії України й загальної мінералогії. Щорічно виходить журнал “Записки Українського мінералогічного товариства”, регулярно випускали тематичні мінералогічні календарі. Протягом звітного періоду вперше з'явилися поштові марки з мінералами України. Вітчизняні мінералоги активно працювали над вивченням мінералогії України, розробкою фундаментальних проблем мінералогії, зробили значний внесок у розвиток мінерально-сировинної бази України та підготовку геологічних кадрів.

Після звітної доповіді відбулося урочисте вручення медалі академіка Є. Лазаренка, дипломів почесних членів УМТ і премії імені академіка Є. Лазаренка для молодих учених. Медалі удосконали перший віце-президент УМТ доктор геолого-мінералогічних наук А. Вальтер. Почесними членами УМТ стали відомі вітчизняні мінералоги – докто-

ри геолого-мінералогічних наук О. Платонов і А. Таращан, а також зарубіжні науковці – академік Г. Удубаша (Румунія), директор Мінералогічного музею в Мішкольці Ш. Шакал (Угорщина), професор Санкт-Петербурзького державного університету А. Булах (Росія). Премії імені Є. Лазаренка удостоєна С. Карпенко (Кривий Ріг) за наукову працю “Топомінералогія Ганнівського залізрудного родовища”.

Головуючі на VIII з'їзді УМТ професори П. Заріцький та О. Матковський.

Завершилося перше пленарне засідання виборами керівних органів УМТ. Членами Ради УМТ обрані А. Вальтер, Г. Кульчицька, В. Павлишин, О. Пономаренко, Д. Черниш (Київське відділення), Т. Волкова (Донецьке відділення), В. Євтехов (Криворізьке відділення), П. Заріцький (Харківське відділення), О. Матковський, І. Наумко (Львівське відділення), В. Мельничук (Волинське відділення), І. Палкін (Кримське відділення), С. Пастуханова (Закарпатське відділення), М. Рузіна (Дніпропетровське відділення), О. Чепіжко (Одеське відділення). Радою УМТ обрано президію в такому складі: В. Квасниця – президент товариства, А. Вальтер – перший віце-президент, О. Матковський та Г. Кульчицька – віце-президенти, Д. Черниш – учений секретар, В. Павлишин та О. Пономаренко – члени президії.

Наукова програма з'їзду передбачала 24 усні та 52 стендові доповіді. На пленарних засіданнях заслухано 19 доповідей, які стосувалися 40-літньої діяльності УМТ (О. Матковський), мінералогії України у XXI ст. (В. Павлишин), мінерально-сировинної бази України (Л. Галецький), діяльності вузівського осередку УМТ (В. Прокопець), мінералогічних музеїв України (В. Нестеровський), мінералів Румунських Карпат (Г. Удубаша), мінералів Українських Карпат (О. Матковський) та Криму (О. Тищенко). З великою увагою заслухано досить своєрідну доповідь про роботу в камені російських та українських архітекторів на прикладі Санкт-Петербурга та Києва (А. Булах, В. Усаченко). Цікавими були доповіді, присвячені мінералогічному аспекту існування звичайно рідкісних ізотопів у чистому природному вигляді (А. Вальтер), мінералогії пилової компоненти протопланетної туманності (В. Семененко), мінералогії трапів Волині (В. Мельничук), індикаторним особливостям конкрецій у літогенезі (П. Заріцький), деяким аспектам термінології та кристалохімії тонкодисперсних шаруватих силкатів (П. Білоніжка), досягненням у спектроскопії й кристалохімії високобаричних мінералів (М. Таран), циркону (Л. Степанюк, О. Пономаренко) та уран-торієвому зруденінню (С. Бондаренко,

В. Сьомка, Л. Степанюк) Українського щита, мінералам лужних порід України (Д. Возняк, С. Кривдик), фізичним властивостям біомінералів (О. Брик, О. Франк-Каменецька, Н. Дудченко).

Надзвичайно великий інтерес і жваве обговорення відбувалося біля стендових доповідей, аналіз яких зробили Д. Возняк і М. Ковальчук на завершальному пленарному засіданні. Доповідачі зазначили, що на стендах представлені досить різнопланові роботи. Найбільша група доповідей охоплювала опис нових знахідок окремих мінералів або їхніх певних типоморфних особливостей (К. Бурбан, Л. Скакун, О. Вишневський; О. Гречановська, В. Мельников; О. Грущинська, О. Митрохін, О. Зінченко; І. Мисяк, О. Скакун та ін.). Низка дуже гарно ілюстрованих доповідей стосувалася особливостей сучасної діагностики природних і синтезованих ювелірних мінералів, зокрема, аметисту й алмазу (І. Ємельянов, О. Грущинська; Ю. Гаєвський, О. Грущинська, Є. Беліченко).

Учасники VIII з'їзду УМТ – представники Київського та Львівського відділень.
Справа наліво сидять: В. Павлишин, О. Матковський, І. Наумко, І. Мисяк, Г. Кульчицька,
стоять: Д. Возняк, П. Білоніжка, Ю. Галабурда.

Особливий інтерес становила група доповідей генетичного спрямування (львівські мінералоги Л. Скакун, Н. Білик, К. Бурбан, О. Скакун, Н. Словотенко, Р. Серкіз, О. Цільмак та ін.; дніпропетровські дослідники М. Рузіна, Н. Білан, В. Соколов, М. Терешкова). Низка стендових доповідей присвячена проблемам технологічної мінералогії (кременівської науковці С. Зима, Л. Воробйова, В. Іванченко, Т. Нестеренко та ін.) та прикладної мінералогії (С. Карпенко, В. Харитонов та ін.).

Прикрашала роботу VIII з'їзду УМТ виставка мінералів і фотовиставка “Мінералогія у Київському геологорозвідувальному технікумі” (автор В. Прокопець). Виставка мінералів охоплювала три позиції: “Україна камнебарвна” (колекція Геологічного музею Київського національного університету імені Тараса Шевченка, організована В. Нестеровським); “Агати і яшми з усього світу” (колекція В. Сковороднева); “З мінералогічної скриньки Кольського півострова” (колекція В. Прокопця та В. Сприжалка).

На завершальному пленарному засіданні після обговорення стендових доповідей відбулася загальна дискусія, у якій узяли участь В. Павлишин, О. Пономаренко, І. Наумко, В. Нестеровський, П. Білоніжка, О. Матковський, В. Квасниця, й прийнято ухвалу з'їзду. У ній визнано задовільною діяльність президії і Ради УМТ та редколегії журналу "Записки УМТ" за звітний період. В ухвалі з тривогою зазначено про погіршення ситуації в галузі наук про Землю та проведенні геологорозвідувальних робіт в Україні й запропоновано низку заходів, серед яких: 1) поліпшити ситуацію щодо видання "Мінералогічної енциклопедії України"; 2) ініціювати проведення найближчим часом декількох міжнародних і всеукраїнських конференцій з найактуальніших проблем, що стосуються мінералогічних досліджень важливих для України нових видів мінеральної сировини; 3) посилити регіонально-мінералогічні та прикладні дослідження; 4) створити WEB-сторінку УМТ; 5) інтенсивніше популяризувати мінералогічні знання; 6) відгукнутися на звернення мінералогічного товариства Великобританії "Сто найважливіших сучасних питань мінералогії".

На завершення інформації висловимо зауваження до опублікованої в "Записках" доповіді, оголошеної на з'їзді, "Мінералогічні музеї України" (автори В. Нестеровський та Л. Волконська). У списку літератури автори чомусь проігнорували публікації про Мінералогічний музей імені академіка Євгена Лазаренка Львівського університету, серед яких назвемо дві найважливіші: "Минералогический музей Львовского государственного университета им. И. Франко" (отв. ред. М.М. Сливко, составители Н.Я. Лиса, С.С. Мартынова. Львов, 1956); "Минуле, сучасне і майбутнє Мінералогічного музею імені академіка Євгена Лазаренка Львівського національного університету (до 150-річчя з часу заснування)" (Мінерал. зб. 2002. № 52. Вип. 1. Автори О. Матковський та Л. Волкова). До речі, мінералогічні зібрання в цьому вищому навчальному закладі відомі ще з часів його заснування 1661 р.

Делегати з'їзду та його учасники висловили щире вдячність оргкомітету, дирекції ІГМР НАНУ та особисто директору інституту О. Пономаренку за допомогу в організації та проведенні з'їзду, а також спонсорам за фінансову допомогу і музейним працівникам та приватним колекціонерам за організацію виставок мінералів.

О. Матковський, Є. Сливко